

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝ/ΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29,
101 10 Αθήνα

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ &
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ**

Πληροφορίες: Α. Καραμπλιάνη
Στ. Γιωτάκου
Τηλ. : 2131516799 / 210 3368112
Fax : 2103368124
Email: asfmis@ypakp.gr

**Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ & ΑΓΡΟΤΩΝ**

Πληροφορίες: Ι. Παπαδόπουλος (θέματα ΟΑΕΕ)
210 – 33 68 110
Ε. Ράπτη (θέματα ΕΤΑΑ)
210 – 33 68 109
Fax : 2103368116
Email: asfayt@ypakp.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Πληροφορίες:
Αλ. Παπανικολοπούλου (Μισθωτοί ιδιωτικού
τομέα)
2131516777, 774, 844
Μ. Βογιατζόγλου (Μισθωτοί δημόσιου τομέα και
αυτοαπασχολούμενοι)
2131516778, 746, 748
Email: proasf@ypakp.gr

**Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΔΟΧΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Πληροφορίες Γ. Πολύδερα, Κ. Ζαγκλής
213 1516750, 213 1516742
Email: diad@ypakp.gr

Αθήνα 30/5/2017

Α.Π. Φ.80000/οικ.Δ13/22702/966

ΠΡΟΣ: 1. Ε.Φ.Κ.Α.
Γραφείο Διοικητή
Αγ. Κων/νου 8
6102 41, Αθήνα

2. ΕΤΕΑΕΠ
Γραφείο Διοικητή
Φιλελλήνων 13-14
105 57 Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Κάνιγγος 29
101 10 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 34 του ν. 4387/2016, σχετικά με την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης.

Το άρθρο 34 του ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85, τεύχος Α/12.05.2016) «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος-Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του ν. 4425/2016 (Α, 185) και ν. 4461/2017 (Α, 38), περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν στο χρόνο ασφάλισης που θα συνυπολογίζεται από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων που θα προκύψουν από τη μετάβαση από τους επιμέρους

φορείς ασφάλισης στον νέο Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης. Μεταξύ άλλων θεμάτων, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις επέρχονται αλλαγές στο ύψος της εισφοράς εξαγοράς των πλασματικών χρόνων ασφάλισης.

Ειδικότερα:

1. Αναγνωριζόμενοι – πλασματικοί χρόνοι στον Ε.Φ.Κ.Α.

Στο ως άνω άρθρο και ειδικότερα στην περ. γ' της παρ. 1, εισάγεται νέος τρόπος υπολογισμού του ασφαλιστρού αναγνώρισης των πλασματικών χρόνων ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, σε όσες περιπτώσεις απαιτείται η καταβολή εισφοράς, ενώ δεν τροποποιούνται οι ισχύουσες διατάξεις που καθορίζουν ποιοι θεωρούνται πλασματικοί χρόνοι ασφάλισης.

Ως εκ τούτου, εξακολουθούν να ισχύουν οι πλασματικοί χρόνοι ασφάλισης του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 (Α, 165), όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ. 18 του ν. 3863/2010 και το άρθρο 40 του ν. 3996/2011, καθώς και των άρθρων 39, 40 και 41 του ν. 3996/2011 (Α,170) όπως απαριθμούνται λεπτομερώς στις εν λόγω διατάξεις, για την αναγνώριση των οποίων έχουν εφαρμογή οι σχετικές εγκύκλιες οδηγίες που έχουν δοθεί κατά το παρελθόν από τις υπηρεσίες του Υπουργείου μας.

Κατά συνέπεια, εξακολουθούν να ισχύουν και όλες οι ειδικότερες εγκύκλιες οδηγίες, οι σχετικές με τους πλασματικούς χρόνους, οι οποίοι συνυπολογίζονται ή όχι στο ανώτατο κατ' έτος όριο αναγνωριστέου πλασματικού χρόνου της παρ. 6 του αρ. 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το αρ. 40 του ν. 3996/2011, για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή/και προσαύξηση του ποσού της σύνταξης (ήτοι στα 4 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις αυξημένες -βάσει του ν. 3863/2010- προϋποθέσεις του έτους 2011, στα 5 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις αυξημένες προϋποθέσεις του έτους 2012, στα 6 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις αυξημένες προϋποθέσεις του έτους 2013 και στα 7 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις αυξημένες προϋποθέσεις του έτους 2014 και εφεξής), καθώς επίσης και τα έγγραφα, με τα οποία έχουν αντιμετωπιστεί κατά περίπτωση θέματα που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή των ως άνω νόμων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις εγκυκλίους με αριθμ. Φ80000/οικ.9240/597/11.08.2011 (ΑΔΑ: 4ΑΜΩΛ-Ω5Β) και Φ80000/16124/1114/30.10.2012 (ΑΔΑ: Β432Λ-ΓΑ0) και Φ80000/οικ. 19380/1401/29-9-2014 (ΑΔΑ:7Φ7ΑΛ-ΨΧΜ).

Αναγνωρίσεις χρόνων, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί με την πλήρη εξόφληση του ποσού της εξαγοράς, συνεχίζονται στον Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι την ολοκλήρωσή τους, βάσει των διατάξεων που ίσχυαν μέχρι 12/05/2016.

Σημειώνουμε ότι, εξακολουθούν να έχουν ισχύ οι ρυθμίσεις του άρθρου 14 του ν. 1090/1980 σχετικά με την αναγνώριση του χρόνου άσκησης δικηγορίας, με καταβολή του

προβλεπόμενου ασφαλιστρού για ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ που προέρχονται από το ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών άνω 5ετίας.

Όσον αφορά στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 58 του ν. 3996/2011 που αφορούν υγειονομικούς ασφαλισμένους του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ, με τις οποίες δίνεται η δυνατότητα σε υγειονομικούς να υπαχθούν προαιρετικά στην ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ (υγειονομικοί που έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος, χωρίς έναρξη άσκησης επαγγέλματος και υγειονομικοί που βρίσκονται σε αναμονή για ειδικότητα), σημειώνουμε ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις αποτελούν διατάξεις προαιρετικής υπαγωγής στην ασφάλιση και ως εκ τούτου εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή και μετά την ισχύ του ν. 4387/2016, και ο χρόνος αυτός, ως πλασματικός χρόνος ασφάλισης, συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης. Αντίθετα, η ειδική διάταξη του άρθρου 58 του ν. 3996/2011 που προβλέπει την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης των υγειονομικών που μετά την έναρξη της επαγγελματικής τους δραστηριότητας δεν αποδεικνύουν άσκηση του υγειονομικού επαγγέλματος, έχει καταργηθεί από 1/1/2017 και η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4387/2016.

Επίσης, εξακολουθεί να είναι ισχυρός ο χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωριστεί και εξαγοραστεί ή συνεχίζεται η εξαγορά του στους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, καθώς και ο χρόνος που έχει προσμετρηθεί από προϋπηρεσία ή άλλη αιτία.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τους ασφαλισμένους στον πρώην ΟΓΑ, σας γνωρίζουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 4302/2014, δόθηκε για πρώτη φορά η δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων και στους ανωτέρω ασφαλισμένους, πέραν της εξαγοράς στρατιωτικής υπηρεσίας, η οποία προβλεπόταν ήδη και για τον ΟΓΑ, προκειμένου να συμπληρώσουν 40 χρόνια ασφάλισης σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα (σήμερα ΕΦΚΑ) και να συνταξιοδοτηθούν σε ηλικία 62 ετών. Η ανωτέρω δυνατότητα εξακολουθεί να ισχύει, οι δε λεπτομέρειες εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης περιλαμβάνονται στην αρ. Φ.10034/48417/1280/6-3-2015 (ΑΔΑ: 64ΒΕ465ΦΘ5-Η29) εγκύκλιο του υπουργείου μας.

2. Πρόσωπα που δικαιούνται να αναγνωρίσουν πλασματικούς χρόνους

Η μοναδική διαφοροποίηση ως προς τα πρόσωπα που δικαιούνται να αναγνωρίσουν πλασματικούς χρόνους, εισάγεται με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1γ του κοινοποιούμενου άρθρου 34. Σύμφωνα με αυτό, οι ασφαλισμένοι που συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, έχουν δικαίωμα να αναγνωρίζουν τους πλασματικούς χρόνους ασφάλισης των άρθρων 39, 40 και 41 του ν. 3996/2011. Πρόκειται για την κατηγορία των νέων ασφαλισμένων (ήτοι των υπαχθέντων για πρώτη φορά στην ασφάλιση από 1.1.1993 και εφεξής), οι οποίοι θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα

λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας και την πραγματοποίηση 40 ετών ή 12.000 ημερών ασφάλισης.

Κατά τα λοιπά με τις κοινοποιούμενες διατάξεις δεν επέρχεται διαφοροποίηση ως προς τα πρόσωπα που δικαιούνται να αναγνωρίσουν τους πλασματικούς χρόνους που αναφέρονται στην παρ. 1γ του κοινοποιούμενου άρθρου 34 του ν. 4387/2016. Και ως προς το σημείο αυτό, εξακολουθούν να ισχύουν οι εγκύκλιες οδηγίες που έχουν κατά καιρούς δοθεί από τις υπηρεσίες του Υπουργείου μας. Συνεπώς, οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι του ν. 3996/2011 μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για συνταξιοδότηση με βάση τις αυξημένες προϋποθέσεις του ν. 3863/2010 (ΦΚΑ), ενώ οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι του ν. 3865/2010 μόνο για συνταξιοδότηση με βάση τις διατάξεις του Δημοσίου.

3. Πεδίο εφαρμογής των κοινοποιούμενων περί πλασματικών χρόνων διατάξεων

Οι κοινοποιούμενες διατάξεις έχουν εφαρμογή από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016, ήτοι από 13.5.2016 και εφεξής. Συνεπώς, αιτήσεις αναγνώρισης πλασματικών χρόνων που έχουν υποβληθεί μέχρι και την 12/5/2016 αντιμετωπίζονται σύμφωνα με την προϊσχύουσα, στους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, νομοθεσία.

Σημειώνουμε, ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι οδηγίες που δόθηκαν με την με αριθμ. Φ80000/21935/1450/2011 (ΑΔΑ: 45ΠΧΛ-ΦΗΘ) εγκύκλιό μας, σχετικά με την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης των χρόνων των αρ. 39 και 40 του ν. 3996/2011, σύμφωνα με την οποία η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε, προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους, τις προϋποθέσεις του οποίου επιθυμεί να κατοχυρώσει ο ασφαλισμένος, ακόμα και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης, σε καμία ωστόσο περίπτωση μετά την ημερομηνία της εν λόγω αίτησης (εφόσον καθίστανται συνταξιούχοι από αιτήσεως), ή σε χρόνο μεταγενέστερο εκείνου που ο ασφαλισμένος κατέστη συνταξιούχος (εφόσον κριτήριο για την έναρξη συνταξιοδότησης δεν είναι ο χρόνος υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης).

Συνεπώς, εξακολουθεί να ισχύει η πρόβλεψη της παρ. 4 εδ. γ' του αρ. 40 του ν. 2084/1992, όπως αντικαταστάθηκε από 1/1/2011 με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης πριν από το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση, ποσό ίσο με το ¼ του ποσού της σύνταξης.

4. Υπολογισμός της εισφοράς εξαγοράς (ποσοστό , βάση υπολογισμού , ανώτατο – κατώτατο όριο)

Μισθωτοί

α. Στις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για την αναγνώριση των πλασματικών χρόνων προβλέπεται η καταβολή εισφοράς, η αναγνώριση γίνεται με την καταβολή, από τον ασφαλισμένο, του συνόλου των εισφορών (εργοδότη και ασφαλισμένου) για κάθε μήνα αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης στο ποσοστό που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης εξαγοράς.

Έτσι, σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια αποπληρωμής του εξαγοραζόμενου χρόνου το ύψος – ποσοστό εισφοράς αναγνώρισης διαμορφώνεται μεταβατικά (αυξανόμενο ή μειούμενο), η εξαγορά γίνεται βάσει του ποσοστού εισφοράς που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Παραδείγματα:

- Εργαζόμενος στον ΟΤΕ, ασφαλισμένος στον ΕΦΚΑ (πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ) που αιτείται αναγνώριση χρόνου ασφάλισης το έτος 2017, θα καταβάλλει εισφορά που θα ανέρχεται σε ποσοστό 25,99% (8,29% ασφαλισμένου - 17,70% εργοδότη)
- Εργαζόμενος στη ΔΕΗ, ασφαλισμένος στον ΕΦΚΑ (πρώην ΤΑΠ-ΔΕΗ) που αιτείται την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης το έτος 2018, θα καταβάλλει εισφορά που θα ανέρχεται σε ποσοστό 26,51% (8,84% ασφαλισμένου - 17,67% εργοδότη)
- Μισθωτός – εργαζόμενος παράλληλα σε δύο εργασίες υπακτές στην ασφάλιση του κοινού καθεστώτος του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ασφαλιστές αποδοχές 1.000 +300 ευρώ), κατά τον τελευταίο μήνα, πριν την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης. Η εισφορά θα υπολογιστεί με βάση το σύνολο των αποδοχών του ασφαλισμένου, ήτοι επί 1.300 ευρώ.

β. Η ως άνω εισφορά υπολογίζεται – ανεξαρτήτως αν έχει διακοπεί ή όχι η απασχόληση - με βάση τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά τον τελευταίο μήνα απασχόλησης που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης εξαγοράς, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 5 και του άρθρου 38 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει, κατά περίπτωση ασφαλισμένου. Στην περίπτωση, που κατά το μήνα αυτό η απασχόληση δεν αντιστοιχεί σε πλήρη ασφάλιση (π.χ. σε 25 ημέρες ασφάλισης ή πλήρη μήνα ασφάλισης), ανάγεται σε πλήρη ασφάλιση κατά περίπτωση.

Οι ανωτέρω αποδοχές επί των οποίων υπολογίζεται η εισφορά εξαγοράς, προσαυξάνονται για το διάστημα έως και το 2020 κατά τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και για το διάστημα από το 2021 και εφεξής με βάση το δείκτη μεταβολής μισθών, που υπολογίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ, σύμφωνα με τα

οριζόμενα στις διατάξεις του αρ. 94 παρ. 7 του ν. 4461/2017 και την σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου με ΑΔΑ:7ΙΣΒ465Θ1Ω-ΘΕΒ αναλόγως εφαρμοζομένης.

γ. Ως ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς των μισθωτών είναι το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 (περ. α) της υποπαρ. ΙΑ.11 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), όπως ισχύει. Επομένως, ως ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού για αιτήσεις από 13/5/2016 είναι το ποσό των 586,08 ευρώ.

Για τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί από 13.5.2016 έως και 31.12.2016 το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών – όπου προβλεπόταν ανώτατο όριο – για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς μισθωτού και εργοδότη, είναι αυτό που ίσχυε κατά ασφαλιστικό φορέα και κατά κατηγορία μισθωτών ασφαλισμένων, σύμφωνα με τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις εκάστου φορέα. Όπου δεν προβλεπόταν ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών, ο υπολογισμός της εισφοράς εξαγοράς γίνεται επί των ασφαλιστέων αποδοχών, ανεξαρτήτως του ύψους αυτών.

Για αιτήσεις από 1.1.2017 και εφεξής, το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κύριας σύνταξης των μισθωτών και των εργοδοτών, ανέρχεται στο ποσό των 5.860,80 € (σχετικές οδηγίες έχουν δοθεί με το αριθ. Φ80000/οικ.40108/1544/20-9-2016 έγγραφό μας - ΑΔΑ: ΩΦΠΟ465Θ1Ω-594).

Ελεύθεροι Επαγγελματίες – Αυτοαπασχολούμενοι – Αγρότες

α. Ύψος ασφαλιστρού

Η μηνιαία εισφορά εξαγοράς υπολογίζεται για τους ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους (ασφαλισμένους του πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ αντίστοιχα), καθώς και για τα πρόσωπα της Φ.11321/59554/2170/22-12-2016 Υ.Α. (ΦΕΚ Β' 4569), με βάση το προβλεπόμενο ασφάλιστρο άνω 5ετίας, ενώ για τα πρόσωπα του άρθρου 40 του ν. 4387/2016 (ασφαλισμένοι του πρώην ΟΓΑ) λαμβάνεται το μεταβατικό κατ' έτος ασφάλιστρο.

β. Βάση υπολογισμού της εισφοράς – Ανώτατο και κατώτατο όριο εισφοράς

Σε περίπτωση ελεύθερου επαγγελματία, αυτοαπασχολούμενου, ενός από τα πρόσωπα της Φ.11321/59554/2170/22-12-2016 Υ.Α. (ΦΕΚ Β' 4569) ή ενός από τα πρόσωπα του άρθρου 40 του ν. 4387/2016, η εισφορά υπολογίζεται με βάση το μηνιαίο εισόδημά τους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης αναγνώρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 39, 98 και 40 του ίδιου νόμου. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση το μηνιαίο εισόδημα που αποτελεί τη βάση υπολογισμού για την εισφορά εξαγοράς δεν μπορεί να υπολείπεται της κατώτατης βάσης υπολογισμού, όπως αυτή διαμορφώνεται κατά περίπτωση ασφαλισμένου, δηλαδή των €586,08 για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ και τα πρόσωπα της Φ.11321/59554/2170/22-12-

2016 Υ.Α. (ΦΕΚ Β' 4569), ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για ασφαλισμένους άνω ή κάτω 5ετίας, και των €410,26 για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ.

Σε περίπτωση ασφαλισμένων του πρώην ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ και ΟΓΑ ή ενός από τα πρόσωπα της Φ.11321/59554/2170/22-12-2016 Υ.Α. (ΦΕΚ Β' 4569) που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για αναγνώριση πλασματικών χρόνων καταβάλλουν εισφορές βάσει του άρθρου 39 και 40 του ν. 4387/2016, αλλά το προηγούμενο έτος κατέβαλαν ασφαλιστικές εισφορές ως μισθωτοί, η εισφορά για την αναγνώριση υπολογίζεται επί του μηνιαίου εισοδήματος που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016, δηλαδή επί της προβλεπόμενης από τα ανωτέρω άρθρα ελάχιστης μηνιαίας βάσης υπολογισμού της ασφαλιστικής εισφοράς (€586,08 για τον πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ και τα πρόσωπα της Φ.11321/59554/2170/22-12-2016 Υ.Α./ΦΕΚ Β' 4569 και €410,26 για τον πρώην ΟΓΑ).

Η εισφορά των αιτήσεων αναγνώρισης πλασματικών χρόνων που έχουν υποβληθεί από τους ελεύθερους επαγγελματίες – αυτοαπασχολούμενους (ασφαλισμένους του πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ αντίστοιχα) και τα πρόσωπα που υπάγονται στο άρθρο 40 του ν. 4387/2016 από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, δηλαδή από 13.5.2016 έως και την 31.12.2016 υπολογίζεται επί του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό προκύπτει από το φορολογητέο εισόδημά τους του φορολογικού έτους 2015 κατ' εφαρμογή των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016 αντίστοιχα.

Εάν η αίτηση για αναγνώριση υποβληθεί μετά την 13.5.2016, όμως ο ασφαλισμένος έχει διακόψει την επαγγελματική του δραστηριότητα πριν το 2015, και ως εκ τούτου δεν προκύπτει μηνιαίο εισόδημα βάσει των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016, για τον υπολογισμό της εισφοράς εξαγοράς λαμβάνεται ως μηνιαίο εισόδημα το ελάχιστο προβλεπόμενο (άνω 5ετίας) μηνιαίο εισόδημα από τις ανωτέρω διατάξεις κατά περίπτωση ασφαλισμένου.

Συνεπώς, στις περιπτώσεις ασφαλισμένων του πρώην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ ως ελάχιστη μηνιαία βάση για τον υπολογισμό της εισφοράς εξαγοράς πλασματικού χρόνου ασφάλισης για αιτήσεις από 13.5.2016 και μετά είναι το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, ο οποίος με τις διατάξεις της παρ. 3 (περ. α) της υποπαρ. ΙΑ.11 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) ανέρχεται σήμερα στο ποσό των €586,08. Αντίστοιχα για ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ ως ελάχιστη μηνιαία βάση για τον υπολογισμό της εισφοράς εξαγοράς πλασματικού χρόνου ασφάλισης για αιτήσεις από 13.5.2016 και μετά είναι το 70% του ανωτέρω ποσού, δηλαδή το ποσό των €410,26.

Σε περίπτωση ασφαλισμένων του πρώην ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Τομέας Ασφάλισης Νομικών) που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές μισθωτού βάσει των άρθρων 5 και 38 του ν. 4387/2016 εφαρμόζονται τα ως άνω προβλεπόμενα για τους εμμίσθους ασφαλισμένους.

Σε περίπτωση ασφαλισμένων του πρώην ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Τομέας Ασφάλισης Νομικών) που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης (αφορά αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται μετά την 1/1/2017) καταβάλλουν στον ΕΦΚΑ ασφαλιστικές εισφορές ως

μισθωτοί και ελεύθεροι επαγγελματίες, βάσει του άρθρου 36 παρ. 2 του ν. 4387/2016, η εισφορά για την αναγνώριση υπολογίζεται επί του αθροίσματος των μηνιαίων αποδοχών και του μηνιαίου εισοδήματος που αποτελούν την βάση υπολογισμού της μηνιαίας εισφοράς για την κύρια ασφάλιση.

Για παράδειγμα, μηχανικός παρέχει εξαρτημένη εργασία με μηνιαίες αποδοχές €1.200,00 και συγχρόνως ασκεί ελεύθερο επάγγελμα για το οποίο το μηνιαίο εισόδημα με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου έτους ανέρχεται σε €700,00. Ο εν λόγω μηχανικός υποβάλλει αίτηση για αναγνώριση χρόνου σπουδών εντός του 2017. Για την αναγνώριση ο ασφαλισμένος θα καταβάλει μηνιαία εισφορά ύψους €380,00 $[20\% \times (\text{€}1.200,00 + \text{€}700,00)]$ για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα.

5. Τρόπος καταβολής του ποσού εξαγοράς

Η αναγνώριση του πλασματικού χρόνου πραγματοποιείται με έκδοση απόφασης επί της υποβληθείσας σχετικής αίτησης, από τα αρμόδια όργανα του ΕΦΚΑ.

Η καταβολή του ποσού της εξαγοράς γίνεται είτε εφάπαξ μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της απόφασης αναγνώρισης, είτε σε μηνιαίες δόσεις.

Σε περίπτωση καταβολής του ποσού εξαγοράς σε δόσεις, αυτό καταβάλλεται σε τόσες μηνιαίες δόσεις, όσοι είναι και οι μήνες που αναγνωρίζονται.

Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής παρέχεται έκπτωση 2% για κάθε έτος εξαγοράς (άρθρο 1 παρ. 2 ν. 4425/2016), ακόμα κι αν η εξαγορά γίνει επί της ελάχιστης μηνιαίας βάσης υπολογισμού των 586,08 ευρώ. Τυχόν εξαγορά χρόνου που υπολείπεται του ενός έτους δεν τυγχάνει έκπτωσης σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης.

Παραδείγματα:

- Εξαγορά 5 μηνών (π.χ. σπουδών) : δεν προβλέπεται έκπτωση
- Εξαγορά 1 έτους και επτά μηνών (π.χ. σπουδών): έκπτωση 2% σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης
- Εξαγορά 3 ετών και 11 μηνών (π.χ. σπουδών): έκπτωση 6 % σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης
- Εξαγορά 12 μηνών (π.χ. σπουδών): έκπτωση 2%. Έστω ότι η εξαγορά γίνεται επί μηνιαίων αποδοχών 586,06 ευρώ. Τότε: $[586,08 \times 12 \text{μήνες} \times 20\%] - 2\% = 1.406,59 - 28,13 = 1.378,46 : 12 = 114,87$ μηνιαίο ποσό εξαγοράς.

6. Υπολογισμός της εισφοράς εξαγοράς σε περιπτώσεις παράλληλης ασφάλισης

α. Σε περιπτώσεις παράλληλης επαγγελματικής δραστηριότητας με υποχρέωση από 1/1/2017 καταβολής πολλαπλών ασφαλιστικών εισφορών (άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4387/2016), ο ασφαλισμένος καταβάλλει για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης επιμέρους ασφαλιστική εισφορά υπολογιζόμενη σύμφωνα με τα ανωτέρω για κάθε επαγγελματική δραστηριότητα. Ο

αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και ο ασφαλισμένος επιλέγει τον πρώην φορέα ασφάλισης στον οποίο επιθυμεί να προσμετρήσει τον αναγνωριζόμενο χρόνο ασφάλισης.

Παραδείγματα:

- Ασφαλισμένος παρέχει μισθωτή εργασία (ασφαλισμένος του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ) και συγχρόνως ασκεί ελεύθερο επάγγελμα (ασφαλισμένος του πρώην ΟΑΕΕ). Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει μία εισφορά για την αναγνώριση βάσει των προαναφερόμενων για τους μισθωτούς (20% επί των αποδοχών) και δεύτερη εισφορά για την αναγνώριση βάσει των προαναφερόμενων για τους ελεύθερους επαγγελματίες (20% επί του μηνιαίου εισοδήματος). Ο ασφαλισμένος θα επιλέξει εάν ο αναγνωριζόμενος χρόνος θα θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή στον πρώην ΟΑΕΕ, για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

- Ασφαλισμένος απασχολείται ως ελεύθερος επαγγελματίας (ασφαλισμένος του πρώην ΟΑΕΕ) και συγχρόνως ασκεί αγροτική δραστηριότητα (ασφαλισμένος του πρώην ΟΓΑ). Ο ασφαλισμένος υποβάλλει αίτηση για αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης εντός του 2017. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος καταβάλλει μία εισφορά για την αναγνώριση βάσει των προαναφερόμενων για τους ελεύθερους επαγγελματίες (20% επί του μηνιαίου εισοδήματος) και δεύτερη εισφορά για την αναγνώριση βάσει των προαναφερόμενων για τους αγρότες (14% επί του μηνιαίου εισοδήματος). Ο ασφαλισμένος θα επιλέξει εάν ο αναγνωριζόμενος χρόνος θα θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ ή στον πρώην ΟΓΑ, για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

β. Παλαιοί ασφαλισμένοι που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν υποχρεωτικά για την ίδια εργασία στην ασφάλιση δύο φορέων ασφάλισης και από 1/1/2017 καταβάλλουν μία υποχρεωτική εισφορά ως μισθωτοί (άρθρο 36 παρ. 3 και 4 του ν.4387/2016), αναγνωρίζουν από 1/1/2017 χρόνο ασφάλισης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τους μισθωτούς, όμως επιλέγουν τον πρώην φορέα που θέλουν να συνυπολογίσουν τον αναγνωριζόμενο χρόνο ασφάλισης, ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε για τη λήψη ανταποδοτικής σύνταξης είτε για προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης (σχετικές οι αριθ. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016, ΑΔΑ: 6ΦΧ3465Θ1Ω-0ΧΞ και Φ.10043/οικ.14224/430/31-3-2017, ΑΔΑ: Ω0ΠΖ465Θ1Ω-ΜΜΟ εγκύκλιοι).

Παράδειγμα: παλιός ασφαλισμένος που απασχολείται ως μηχανικός στον ΟΤΕ, μέχρι 31/12/2016 υπαγόταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ και στο ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ, ενώ από 1/1/2017 καταβάλλει μία υποχρεωτική εισφορά (6,67% ο ασφαλισμένος και 13,33% ο εργοδότης επί των πάσης φύσεως αποδοχών). Ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει εντός του 2017 εισφορά για την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τους μισθωτούς (20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών).

Ο αναγνωριζόμενος χρόνος μπορεί να θεωρηθεί είτε ως χρόνος ασφάλισης του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ / πρώην ΤΑΠ – ΟΤΕ είτε ως χρόνος ασφάλισης του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ.

γ. Σε περίπτωση παλαιών ασφαλισμένων που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν υποχρεωτικά για την ίδια εργασία στην ασφάλιση του Δημοσίου και φορέα κύριας ασφάλισης (για παράδειγμα υγειονομικοί του ΕΣΥ ή μηχανικοί του Δημοσίου) και από 1/1/2017 καταβάλλουν μία υποχρεωτική εισφορά ως μισθωτοί (άρθρο 36 παρ. 3 και 4 του ν. 4387/2016), επιλέγουν εάν θα αναγνωρίσουν βάσει των ρυθμίσεων του ν. 3865/2010 ή του ν. 3863/2010. Εάν η αναγνώριση γίνει βάσει του ν. 3865/2010, ο αναγνωριζόμενος χρόνος θεωρείται υποχρεωτικά χρόνος ασφάλισης του Δημοσίου, ενώ εάν η αναγνώριση γίνει βάσει του ν. 3863/2010 θεωρείται υποχρεωτικά χρόνος ασφάλισης στον πρώην φορέα κύριας ασφάλισης. Στις περιπτώσεις αυτές, ως προς τους αναγνωριζόμενους χρόνους και το ανώτατο όριο αναγνωριζόμενου χρόνου εφαρμόζονται αντίστοιχα τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις των νόμων 3863/2010 και 3865/2010.

7. Εξαγορά χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

Α. Από την έναρξη ισχύος της κοινοποιούμενης διάταξης, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω, ως προς τον προσδιορισμό της καταβαλλόμενης εισφοράς εξαγοράς, καταργούμενου, ως εκ τούτου, του άρθρου 2 του ν. 1358/1983.

Οι λοιποί - προβλεπόμενοι στις διατάξεις του ν. 1358/1983 - όροι αναγνώρισης του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, εξακολουθούν να ισχύουν.

Όπως ρητά ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016, από την ημερομηνία ισχύος του νόμου, δηλ. την 13/5/2016 **καταργούνται:**

i) το άρθρο 3 του ν. 1358/1983 (ήτοι το δικαίωμα αναγνώρισης χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας από τους συνταξιούχους και σε περίπτωση θανάτου, από τα μέλη της οικογένειας του θανόντος),

ii) το εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως τροποποιημένο ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 και από 1.01.2011 με το αρ. 40 του ν. 3996/2011, (ήτοι, η έκπτωση ποσοστού 50% επί του ποσού της εξαγοράς του χρόνου στρατιωτικής θητείας σε όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώθηκαν και ισχύουν από 1.1.2015 και εφεξής).

Παραδείγματα:

α. Μισθωτός με μηνιαίες αποδοχές κατά τον τελευταίο μήνα απασχόλησης (Νοέμβριος 2016) €1.200,00 υποβάλλει εντός του 2017 αίτηση για την αναγνώριση 18 μηνών στρατιωτικής υπηρεσίας, (ανεξαρτήτως των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης, βάσει των οποίων θεμελιώνει

δικαίωμα συνταξιοδότησης). Το ύψος της εισφοράς εξαγοράς ανέρχεται αρχικά σε €240,00 για κάθε αναγνωριζόμενο μήνα ($20\% \times \text{€}1.200,00$) και δεν δικαιούται περαιτέρω έκπτωσης. Συνολικά ο ασφαλισμένος για την εξαγορά των 18 μηνών στρατιωτικής υπηρεσίας θα καταβάλει €4.320,00 ($18 \times \text{€}240,00$) και εάν επιλέξει να εξοφλήσει εφάπαξ το ποσό της εξαγοράς δικαιούται μείωσης 2%. Συνεπώς, θα καταβάλει συνολικά ποσό ύψους €4.233,60 [$\text{€}4.320,00 - (2\% \times \text{€}4.320,00)$].

β) Εξαγορά 12 μηνών στρατιωτικής υπηρεσίας: Σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης παρέχεται έκπτωση 2%. Έστω ότι η εξαγορά γίνεται επί μηνιαίων αποδοχών 586,06 ευρώ. Τότε: [$586,08 \times 12 \text{ μήνες} \times 20\%$]-2% = $1.406,59 - 28,13 = 1.378,46 : 12 = 114,87$ μηνιαίο ποσό εξαγοράς.

Σημειώνουμε, τέλος, ότι η πρόβλεψη του εδ. δ' του αρ. 40 του ν. 2084/1992, όπως έχει αντικατασταθεί με το αρ. 40 του ν. 3996/2011, η οποία προβλέπει ότι το ποσό εξαγοράς του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει, με βάση υπολογισμού ανά μήνα αναγνώρισης, το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη κατά την 31.12.2011, παύει να ισχύει από την έναρξη εφαρμογής της κοινοποιούμενης διάταξης (ήτοι, για αιτήσεις αναγνώρισης από 13/5/2016 και εφεξής).

Β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4387/2016, παρέχεται η δυνατότητα, πέραν της υποχρεωτικής και προαιρετικής ασφάλισης, πλήρωσης των προϋποθέσεων αρμοδιότητας των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης με αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας.

Ειδικότερα:

α) Για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με χρόνο διαδοχικής ασφάλισης, δύναται να συνυπολογιστεί ο χρόνος αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας στον τελευταίο ενταχθέντα στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέα για την πλήρωση των προϋποθέσεων του απαιτούμενου συνολικού χρόνου ασφάλισης, τόσο του α' σταδίου (1.500 ημερών ασφάλισης) όσο και του β' σταδίου (1000 ημερών ασφάλισης). Επισημαίνεται ότι δεν δύναται να συνυπολογιστεί ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας για την πλήρωση των 500 ημερών ασφάλισης του α' σταδίου ή των 300 ημερών ασφάλισης του β' σταδίου της τελευταίας πενταετίας πριν την υποβολή της αίτησης ή της διακοπής της ασφάλισης.

β) Για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας και θανάτου με χρόνο διαδοχικής ασφάλισης, δύναται να συνυπολογιστεί ο χρόνος αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας στον τελευταίο ενταχθέντα στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέα για την πλήρωση των προϋποθέσεων αρμοδιότητας τόσο του α' σταδίου (συνολικά 1.000 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων 300 ημέρες ασφάλισης την τελευταία πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης ή της διακοπής της ασφάλισης) όσο και του β' σταδίου (300 ημέρες ασφάλισης οποτεδήποτε).

Τα ανωτέρω ισχύουν για όλα τα διαδοχικά ασφαλισμένα πρόσωπα που υπάγονται για κύρια και επικουρική σύνταξη στο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ε.Φ.Κ.Α. και του ΕΤΕΑΕΠ αντίστοιχα.

8) Αναγνωριζόμενοι – πλασματικοί χρόνοι στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης ΕΤΕΑΕΠ

Όπως έχει ήδη γνωστοποιηθεί με την με αριθμ. Φ80020/οικ.671/Δ15.12/31.1.2017 (ΑΔΑ:63ΑΙ465Θ1Ω-11Ν) εγκύκλιό μας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 56 του ν. 4445/2016 (Α'236), οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016 για τους αναγνωριζόμενους – πλασματικούς χρόνους στον ΕΦΚΑ, εφαρμόζονται αναλογικά και στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ.

9) Χρόνοι αναγνώρισης με εξαγορά των προσώπων που μέχρι την 31.12.2016 υπάγονταν στην ασφάλιση του Δημοσίου και των προσώπων της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 που παραμένουν στη συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου και κάθε άλλη λεπτομέρεια επί του θέματος αυτό, θα διευκρινιστεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.
4. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Κ.Α.
5. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Γ.Κ.Α.
6. Δ/νση Κ.Α.Μ.Α. (Δ13)
7. Τμήμα Γραμματείας & Ενημέρωσης του Πολίτη (ΙΡΙΔΑ)

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ